

Oponentský posudek diplomové práce Michaly Svobodové Šperk a jeho místo ve výtvarné výchově na prvním stupni základní školy

Diplomantka Michala Svobodová se ve své práci věnuje šperku, jeho stručné historii a možnostem využití práce se šperkem ve výtvarné výchově. V úvodu práce, kde nás autorka seznamuje se stručnou historií vývoje šperku a zdobení těla, obratně a s pochopením zpracovává poznatky z odborné literatury. Kapitoly věnované současnému šperku prozrazují zájem autorky o obor a její dobrou orientaci v něm. Obojí ostatně dokládá i v poslední části práce, v níž představuje vlastní tvorbu.

Didaktická část práce přináší náměty pro tvůrčí práci s dětmi v podobě dvou promyšlených a zdařile realizovaných výtvarných řad.

Autorka práce v textu zmiňuje a omlouvá skutečnost, že se přesně nedržela zadání a místo první metodické řady vytvořila řadu tematickou, která více odpovídá možnostem žáků uvedeného věku. Domnívám se, že autorka tím dokázala svoji schopnost vhodně reagovat na konkrétní podmínky ve škole a pracovat se žáky tak, aby prováděné činnosti odpovídaly jejich možnostem a vedly k rozvoji jejich tvůrčích schopností a k zájmu o poznávání v oblasti výtvarného umění i výtvarného řemesla. Z textu nevyplývá, zda autorka již při zadávání práce věděla, s kterými ročníky bude pracovat. Je zřejmé, že sama dospěla k názoru, že nahrazení metodické řady řadou tematickou je pro druhý ročník ZŠ žádoucí změnou, která umožní rozvinout didaktický celek tak, aby odpovídal individuálním možnostem žáků v oblasti tvůrčích i kognitivních schopností i šlil jejich zájmů.

U obou výtvarných řad autorka jasně a srozumitelně formuluje cíle, vymezuje specifika obou odlišných věkových skupin a citlivě na ně reaguje formulací jednotlivých úkolů a zadání.

V tematické řadě využívá téma šperku k objeveným exkurzím do vzdálenějších oblastí výtvarného umění (abstrakce, land art), volně propojuje techniky práce. Řadu obohacuje šťastně zvolenou prací se změnou měřítka (prsten pro obra) a nevyhýbá se ani aktuálnímu tématu přímého zdobení těla. Také metodická řada pro 5. ročník zaměřená na vytváření šperků z tepaného drátu tvoří logicky provázaný celek, který svědčí o velmi dobrém zvládnutí technických i didaktických nároků práce. Činnosti nabízené žákům odpovídají jejich věku a předpokládaným zájmům a z popisu činností i z příložených výsledků práce je zřejmé, že přes zmiňované autorčiny obavy a dílčí nezdary proběhly práce úspěšně a s dosažením vytčených cílů.

V textu zmiňovaný nezdar pokusu o společné hodnocení prací (str. 80, 81) je doplněn jasnou a účinnou reflexí, která dokládá, že autorka citlivě vnímá hodnocení dětských prací především jako sociální a didaktickou interakci, která má zohledňovat konkrétní situaci v žákovském kolektivu.

Příložené CD obsahuje jak v textu zmiňované powerpointové prezentace, tak i bohatou dokumentaci žákovských prací včetně výsledků kvízu a žákovských myšlenkových map.

Otázka: Příložené prezentace jsou poměrně obsáhlé, takže pravděpodobně kladly značné nároky na udržení pozornosti žáků. Týká se to především prezentace Není šperk jako šperk s 49 snímků a poněkud monotónní grafickou úpravou, s kterou jste pracovala ve 2. ročníku ZŠ. V textu se zmiňujete o možnosti využití interaktivní tabule. Jak konkrétně byste s ní pracovala, případně jaké další metody a postupy byste doporučila pro práci se stejným počtem snímků tak, aby jim žáci věnovali žádoucí pozornost?

Diplomová práce je napsána čtivě, s využitím bohatých výrazových možností jazyka. Chyby, které se bohužel občas v textu objevují, by nebylo obtížné odstranit – jedná se o drobné nedostatky v interpunkci a ve správném psaní slov (chybějící písmena), občas i v používání mezer. Šťastné je řazení doprovodných snímků k textu. Co však čtenáři zarazí a zmate, je nečekaná změna gramatického rodu v pasážích, které oddělují a uvozují jednotlivé kapitoly diplomové práce. Pravděpodobně snaha formulovat tyto pasáže neosobně a objektivně vedla autorku k rozhodnutí psát o sobě v mužském rodě, takže tyto části textu působí neústrojně a nepřírozně.

Přes zmiňované drobné nedostatky je diplomová práce Michaly Svobodové zdařilým završením soustředěné a promyšlené přípravy a proto navrhuji celkové hodnocení výborně.